

ТЕОДОР ТОМАС ЛЕЧИТЕЛ

Превод от английски: Александър Димитров, 1986

chitanka.info

Гант отвори очи и за миг му се стори, че си е отново вкъщи, в Пенсилвания. Рязко се надигна, обгърна с поглед на подгонен звяр пещерата и едва тогава си спомни къде се намира. Движението събуди жена му и сина му Дан. Те мигновено се надигнаха присвити за скок, напрегнати, готови да се защитават. Гант издаде успокояващ звук и слезе от покритата с мъх каменна площадка, която му служеше за легло. Първите лъчи на утрото вече се промъкваха в пещерата, огнището до входа едва тлееше. Събра наръч сухи клонки, разбърка въглените и разпали огъня.

Отдавна не го бяха спохождали толкова ярки видения за предишния му живот в оня свят, отдалечен по време на половин милион години^[1]. Неволно погледна стената на пещерата, където грижливо бе отбелязано всяко отминало денонощие. Днес се навършваха точно десет години от деня, когато люкът на молибденовата темпорална капсула в Пенсилванския университет се затвори зад гърба му. Какво бе казал тогава?... „Съгласен съм, разбира се. За първия опит лекар е просто необходим. Само лекар би могъл правилно да прецени физиологичното влияние на преместването във времето. И освен това експериментът ще попадне в историята, а и аз също бих желал...“

Гант прекрачи през огъня и като внимателно се ослушваше, стигна до преградата пред входа на пещерата. Отвън се чуваше нечие тежко дишане и шумът на хрусталака. За излизане беше още рано и те седнаха около огъня. Без да бързат, похапнаха сушено бизонско месо, пиха вода от кожения мях и зачакаха.

Стана по-светло, огромният нощен звяр си отиде. Гант се приближи към входа, послуша се, след това отмести преградата, махна с ръка на жена си и сина си и излезе от пещерата. Огледа се и тръгна по каменистата пътека към подножието на скалата. Би трябвало да мине през гората и да потърси нещо за ядене, но това можеше да стане и по-късно, на връщане...

* * *

В блатото, което лежеше малко зад гъстите хрусталаци, се намираше един от паметниците на многобройните му неуспехи. Там се

опита да отгледа пеницилинова плесен в каменни и дървени чутури от сокове на всевъзможни горски плодове, растящи наоколо. Гант смачкваше плодовете и изливаше сока в най-различни съдове. За три години извърши стотици опити, но резултатът винаги бе лепкава сива маса, която започваше да гние, щом я докоснеха слънчевите лъчи.

Като стигна нужната му пещера, Гант прехвърли тежката каменна брадва в дясната си ръка, викна предупредително и едва тогава влезе. Обитателите на пещерата го посрещнаха нащрек, с пригответено оръжие и той с облекчение си помисли — добре че не забрави да ги предупреди с вик за идването си. Продължи към отдалечения ъгъл, без да им обръща повече внимание, и се наведе над момиченцето, което искаше да прегледа още снощи. Тя седеше на голия камък, облегната на стената, тежко дишаше през устата и го гледаше с празен поглед, почти черен на фона на светлите коси. Гант се обърка, дръпна мечата кожа от постелята на възрастния мъж, като преди това изръмжа, за да го сплаши. Уви в нея болното момиченце, отметна разбърканата коса и докосна горещото тясно челце. Температура — четиридесет, а може би и повече... Сложи я да легне и почука с пръст гърдите ѝ. Белите дробове откликнаха с тежък силен звук. Че момиченцето имаше запусната пневмония нямаше съмнение. Тя често ловеше въздуха с уста, но въпреки това се задъхваше. Гант я взе на ръце и я държа повече от час, като променяше положението ѝ, за да диша по-леко. После донесе шепа мокри листа и ги сложи на челото ѝ, опитвайки се някак да облекчи огъня на треската, но вече не можеше да ѝ се помогне... Скоро започнаха конвулсиите и всичко свърши.

Гант положи тялото на каменната издатина и повика майката на умрялата. Тя се наведе над мъртвото момиченце, внимателно докосна лицето ѝ, изправи се и безпомощно изгледа Гант. Той отново взе момиченцето на ръце, излезе от пещерата и се запъти към гората. За да се изкопае с дървена тояга достатъчно дълбок гроб, трябваше повече от час.

На път за вкъщи успя да убие късопръсто дебело зверче, безгрижно увиснало на най-долния клон на едно дърво. Трупът миришеше неприятно, но все пак бе месо, от което се нуждаеха. Край скалния отломък, под който течеше ручейче, Гант откри множество млади филизи тръстика, едва-едва покълнали през меката влажна земя.

Накъса колкото можеше да отнесе в ръцете си и се отправи към своята пещера.

Жена му и Дан бяха вкъщи. Когато видяха какво им носи, лицата им грейнаха от радост и жена му веднага се зае да разрязва зверчето с остро парче камък. Дан внимателно следеше действията ѝ, като от време на време се навеждаше над огъня и миришеше ароматното печено. Гант се улови, че за пореден път сравнява набитата космата жена край огъня и слабичкото момче, неговия син. И двамата имаха масивни надвеждни кости под ниското чело, изпъкнали челюсти, характерни за пещерните хора, но синът му растеше по-строен, а очите му бяха сини и по-смислени. Той често сядаше до баща си и понякога излизаше с него извън пещерата. Веднъж по време на буря Гант го видя на входа. Синът му гледаше не със страх, а с любопитство и удивление нощното небе, насечено от светкавици, и се вслушваше в гръмотевиците. Тогава Гант се доближи и сложи ръка на рамото му, опитвайки се да намери думи, с които да му разкаже за електрическите разряди, но такива липсваха...

Месото вече се бе опекло, а филизите — омекнали. Тримата седнаха край огъня и започнаха да ядат. Отвън се чува стъпки по чакъла. Гант скокна, в движение улови тоягата си и се приготви за бой. Жена му и синът му се скриха в отдалечения край на пещерата.

На входа се появиха двама мъже. Единият от тях поддържаше другия за раменете и двамата бяха без оръжие. Като разбра, че единият от тях има сериозна травма — държеше крака си във въздуха, — Гант се приближи, помогна му да седне. Наведе се и внимателно огледа травмата. Кракът над глезена бе много подут, кожата имаше нездрав цвят, стъпалото бе неестествено извито. Явно счупване на голямата и малка пищялна кост. Гант се огледа за пръчки за шина. Най-вероятно човекът ще умре: няма да има кой да се грижи за него през време на седмиците, необходими, за да зарасне кракът, няма да има кой да ловува вместо него, но все пак трябва да опита да направи нещо...

Намери две дебели трески и няколко ивици обработена кожа, наведе се над болния и внимателно протегна ръце — така, че човекът да види, че се готви да докосне крака му. Мускулите на мъжа се свиха от болка и даже през гъстото окосмяване можеше да се види как побледня лицето му. Гант с жест нареди на втория ловец да застане така, че да може да го вижда, след което хвана счупения крак и започна

да намества костта. Мъжът изтърпя само секунда, изрева от болка и се опита да го ритне със здравия си крак. Гант се дръпна, но не отбегна нападението на другия. Ударът го уцели в главата, той падна и се изтърколи от пещерата, но моментално скочи на крака и се върна. Ловецът стоеше на входа, защитавайки болния, но Гант го отблъсна и отново клекна. Костта бе наместена и той внимателно постави шината. Отпадналият, безпомощен болен вече не се съпротивяваше. Гант се изправи, показва на другия ловец как най-добре да носи ранения и ги изпрати малко по пътеката.

Върна се в пещерата, седна до огъня и започна да яде. Месото бе изстинало, но все пак бе доволен. Днес за пръв път сами бяха потърсили помощта му! Те се учат, започват да разбират... Със зъби късаше жилавото месо, тръстиката му присядаше, но се усмихваше. Днес е велик ден.

Преди се надяваше, че хората тук ще му бъдат благодарни за грижите, че ще го нарекат Лечител... А ето че след толкова години той е безмерно щастлив понеже най-сетне някой сам е потърсил помощта му. Но Гант вече добре ги познаваше, за да има някакви илюзии. Тези хора и понятие нямат що е лекарска помощ и някога просто ще го убият по време на операция.

Въздъхна, взе тоягата и излезе от пещерата.

На около половин мила живееше друг болен с голяма рана на крака. Преди няколко дена Гант старателно почисти раната, проми я, покри я с мъх и здраво я бинтова с ивици кожа. Време беше да посети болния. Като си отваряше очите на четири и се вслушваше в рева на животните, тръгна направо през храстите. Ловецът седеше до входа на пещерата и очукваше парче камък. Вида Гант, кимна му и дружески се озъби. Гант също показва зъбите си в отговор, наведе се над раната и откри, че ловецът бе свалил превръзката, махнал мъха и бе я натрил с птичи тор. Наведе се по-ниско и в носа го удари миризма на гниещо месо. Около коляното кожата бе почерняла, омекнала и подута. Гангрена... Гант огледа останалите жители на пещерата. Опита се да им обясни какво иска от тях, но никой не му обръщаше внимание. Раненият ловец беше все още така здрав като другите, движенията му — все още точни и бързи и бе невъзможно да извърши сам ампутацията на крака. Гант отново опита да обясни, че ловецът ще

умре, но не го слушаха. Поклати глава, обърна им гръб и се помъкна по-нататък.

Поглеждаше във всяка пещера по пътя си и намери в една от тях жена с подута буза. Виеше от болка и почти веднага му позволи да надникне в устата ѝ. Лесно откри болния зъб. Приклепна и обясни на жената, че ще трябва да махне зъба, отначало ще я боли, но после ще ѝ мине. Жената като че ли го разбра. Гант намери пръчка, почисти края ѝ и подбра по-тежък камък. После така настани жената, че главата ѝ да лежи на колената му. Знаеше, че втори опит няма да му бъде позволен, затова така насочи пръчката, че със сигурност да закачи корена на зъба. Удари силно с камъка по пръчката, усети как болния зъб хлътна и видя, че от подутия венец плисна кръв. Жената се разкрещя, скокна на крака и се хвърли към Гант. Наведе се и скочи встрани, но някой го удари отзад и той падна, притиснат към земята от двама ловци. Единият от тях със злобно ръмжене вдигна пръчката и камъка и без много да мисли, изби предния му зъб, след което двамата го изхвърлиха навън. Търколи се по склона, но бързо се изправи и се хвърли към пещерата. Единият от ловците замахна с тояга. Гант избягна удара, удари го по главата с камък. Вторият ловец побягна. Откъсна малко мъх от стената и се приближи до жената. Гант притисна мъха към мястото, където доскоро имаше зъб, и ѝ го показа — кръв вече не течеше. Жената взе мъха от протегнатата му ръка и го напъха в устата си на мястото на избития зъб. После му кимна, поглади ръката му и изтри кръвта от брадичката му. Гант излезе от пещерата, без да погледне към лежащия в безсъзнание ловец.

Някой път непременно ще го убият... Челюстта го болеше при всяка крачка. Отправи се към къщи. За днес му стига.

От пещерите се носеше обичайният шум, но в една от тях викаха особено силно. Като мина покрай нея, Гант реши, че сигурно разделят голям улов и някое парче прясно месо няма да му е излишно, но не му се влизаше: от болка и умора едвам се влачеше. Виковете се засилиха. Размисли и се върна.

На пода на пещерата лежеше момче горе-долу на възрастта на Дан. При всяко вдишване се извиваше като дъга и мускулите му болезнено се напрягаха. Лицето на момчето бе синкаво-бяло. Гант си проправи път през тълпата, клекна до него и го застави да си отвори устата. Гърлото и езикът на момчето така се бяха подули, че почти

закриваха достъпа на въздух. Гант бегло го прегледа, но не откри нито рана, нито признак за някаква болест. Очевидно момчето бе яло или дъвкало нещо, предизвикало острата алергична реакция. Гант отново погледна гърлото: подутината се увеличаваше. Налагаше се срочна трахеотомия.

Хвърли се към огъня, подбра два камъка и с рязък удар ги разби на парчета. После избра малка и остра отломка и се наведе над момчето. Като докосна с острието гърлото му, здраво стисна парчето с пръсти така, че да стърчи само около половин инч от импровизирания нож, след което натисна я направи разреза. Зад гърба си чу шум от борба и с крайчеца на окото си видя, че няколко души се опитват да удържат жена с каменна брадва в ръка. Изчака, докато я изблъскат от пещерата, след което продължи операцията. Като внимателно обърна парчето, отвори разреза и положи момчето настрани, за да не се стича навътре кръвта. Резултатът се прояви веднага. Конвулсиите спряха и в настъпилата тишина се чуха звуците на дълбоко, равно дишане. Даже на околните пещерни хора стана ясно, че болният е значително по-добре. Приближиха се, мълчаливо го разгледаха и Гант видя по лицата им проблясък на интерес. Но майката на момчето не се върна.

Гант държа парчето около половин час в нужното положение. Момчето няколко пъти започваше неспокойно да се върти, та му се наложи да го успокоява. Зрителите отново се върнаха към работата си, а Гант седеше до болния. Наведе се и чу как въздухът отново минава през гърлото. След петнадесетина минути подутината спадна и Гант с бързо движение извади парчето. Момчето се опита да седне, но той отново го сложи да легне и притисна края на раната с пръсти. След известно време кръвта засъхна и той стана. Никой не се обърна, когато излизаше.

Тръгна за вкъщи, без да обръща повече внимание на звуците от пещерите. Скоро зад завоя се показа входът на неговата. Дървената преграда бе отместена, а от мрака се носеха викове, писък и ръмжене. Гант нахълта в пещерата: жена му и още една жена се търкаляха по пода, сплетени в яростна схватка. Деряха се с нокти и всяка опитваше да стигне със зъби гърлото на другата. Гант удари непознатата жена с крак, тя шумно въздъхна и се отпусна. Като прогони жена си, извлече противницата ѝ от пещерата и я търколи по наклона към храсталака. Като се обърна, едва успя да улови жена си, която се канеше да я

последва. Тя се отскубваше, отблъскваше Гант и понеже страхотната ѝ ярост бе попреминала, успя да я върне в пещерата. Там тя престана да се съпротивява и като притича до каменния одър, се наведе над него. Гант опипа с ръка смъдящата го челюст, приближи се и застина: на пода с разбит череп лежеше Дан. Гант се свлече на колена, взе в ръце още топлото тяло на сина си и заплака. Притисна го до себе си, забравил всичко — с горчивина си мислеше за годините, които искаше да посвети на сина си и да го научи на изкуството да лекува. Изведнъж усети нечие докосване.

Жена му непохватно го погали по рамото — опитваше се по свой начин да го утеши и той се отърси от тежките си мисли. Спомни си кой е виновникът, скочи и изтича навън. Долу вече нямаше никой, но в храсталака забеляза нечий силует и се хвърли да го догони. После спря. Яростта му премина, чувствуваше само опустошение.

Върна се в пещерата за Дан и тръгна към гората. Копаеше съвсем механично земята и нищо не изпитваше. Едва когато зари гроба, приклезна, захлупи с ръце лицето си и заплака.

След време, без да се прибира, се отправи към полите на планината по сухото корито на реката. Там, при каменистия сипей, прикрита от млада борова горичка, лежеше купчина изкорубен метал. Гледаше я и си припомняше същия оня ден преди десет години. Тук започна всичко и тук свърши. Тук след половин милион години ще бъде Пенсилвания и Пенсилванският университет...

Преди при вида на стоманените отломъци на капсулата очите му често се изпълваха със сълзи, но това време вече бе отминало. В този свят има маса неща, които трябва да бъдат направени и той е единственият, който може да ги направи. Поклати глава в съгласие с мислите си и пое по пътеката към своята пещера. Там го очакваха жена му и студеното месо, и тръстиките филизи...

Може би пак ще му се роди син... А и днес за пръв път болният сам дойде при него за помощ!

[1] Авторът греши. Америка е заселена сравнително отскоро. Б.пр. ↑

Публикувано във вестник „Орбита“, броеве 42,43/1986 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.